

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/10/2022
Identifikačné číslo spisu:	3116214333
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3116214333.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D.. F. K., bývajúceho v L. Z. V., U. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o. so sídlom v Bratislave, Žilinská 14, IČO: 47 232 757, proti žalovaným 1/ D.. Ľ. K., bývajúcemu v D., B. XXX/XX, zastúpenému Mgr. Tomášom Michnicom, advokátom, so sídlom v Žiline, Na Priekope 174/13, 2/ F.. F. K., bývajúcej v D., B. B. XXX/XX, o zaplatenie 3.858,38 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín sp. zn. 23C/236/2016, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 9. júna 2021 sp. zn. 16Co/13/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 24. júla 2019 č. k. 23C/236/2016-266 v spojení s opravným uznesením z 25. februára 2020, č. k. 23C/236/2016-342 vzájomnú žalobu žalovaného 1/ proti žalobcovi vylúčil na samostatné konanie (výrok I.); žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.858,38 eur spolu s kapitalizovaným úrokom z omeškania vo výške 130,35 eur, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 163,26 eur od 20.02.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.03.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.04.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.05.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.06.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.07.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.08.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.09.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.10.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.11.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.12.2015 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.01.2016 do zaplatenia, s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.02.2016 do zaplatenia, s 8,00 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od

20.03.2016 do zaplattenia, s 8,00 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.04.2016 do zaplattenia, s 8,00 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.05.2016 do zaplattenia, s 8,00 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.06.2016 do zaplattenia, s 8,00 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.07.2016 do zaplattenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok III.). Súčasne priznal žalobcovi proti žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV.) a žalovanej 2/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 % (výrok V.). Svoje odôvodnenie podložil právne ustanoveniami § 494, § 657, § 658 ods. 1, § 517 ods. 1, § 517 ods. 2, § 145 ods. 2, § 147 ods. 1, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), o vylúčení veci na samostatné konanie rozhodol podľa § 166 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že v danej veci nebolo preukázané, že by žalovaná 2/ bola zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke a takisto nepripadalo u nej do úvahy vznik záväzku uhradiť pôžičku zo zákona. Uzavretím zmluvy o pôžičke len jedným z manželov nevznikol spoločný záväzok manželov, pretože nešlo o vybavovanie záležitosti týkajúcej sa spoločných vecí a z tohto dôvodu k takémuto právnomu úkonu nebol potrebný súhlas žalovanej 2/. Predmetná zmluva o pôžičke nepredstavovala dispozíciu so spoločnými finančnými prostriedkami žalovaného 1/ a žalovanej 2/, keďže touto zmluvou mali byť finančné prostriedky iba získané do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Zo zmluvy o pôžičke bol tak zaviazaný iba žalovaný 1/. Touto zmluvou o pôžičke boli peniaze, ktoré boli na základe zmluvy o pôžičke v hotovosti vyplatené žalovanému 1/, nadobudnuté do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a k platnosti tohto právneho úkonu nebol potrebný súhlas druhého manžela. Z takejto zmluvy bol zaviazaný len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel. Vzhľadom, nato že súdu nebolo preukázané, že žalovaná 2/ zmluvu o pôžičke so žalobcom uzavrela, pričom sa ani nejedná o právny úkon týkajúci sa spoločných vecí manželov (§ 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka), súd voči nej žalobu zamietol. Neuhradením splátok splatných od 19.02.2015 do 19.07.2016 (splátku 19.02.2015 len v sume 163,26 eur) sa žalovaný 1/ dostal do omeškania s úhradou týchto súm deň nasledujúci po ich splatnosti, a preto súd žalobcovi priznal ním uplatnený úrok z omeškania ročne za omeškania so splátkami splatnými od 19.02.2015 do 19.07.2016, a to odo dňa nasledujúcom po ich splatnosti t.j. od 20. dňa toho ktorého mesiaca, nakoľko týmto dňom bol žalovaný v omeškaní. Ku dňu omeškania so splátkami splatnými od 19.02.2015 do 20.02.2016 bola sadzba úroku z omeškania 8,05 % ročne, a preto súd žalobcovi priznal proti žalovanému 1/ 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 163,26 eur od 20.02.2015 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.03.2015 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.04.2015 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 € od 20.06.2015 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.07.2015 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.08.2015 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.09.2015 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.10.2015 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.11.2015 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.12.2015 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.01.2016 do zaplattenia, 8,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 217,36 eur od 20.02.2016 do zaplattenia. Súd uvedenú žalobu vylúčil na samostatné konanie z dôvodu, že sa netýkala žalovanej 2/. Žalobca a žalovaná 2/ mali v konaní plný úspech proti žalovanému 1/ a súd im priznal právo na plnú náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd alebo krajský súd“) rozsudkom z 9. júna 2021 sp. zn. 16Co/13/2020 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., IV. potvrdil (výrok I.), odvolanie žalovaného 1/ proti výrokom I., III., V. odmietol (výrok II.) a žalobcovi priznal proti žalovanému 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok III.). Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, § 355 ods. 2, § 386 písm. c/, § 386 písm. b/, § 357 CSP a vecne tým, že žalobca preukázal vznik právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke, uzavretej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným 1/ ako dlžníkom uzavretej dňa 4. novembra 2004 podľa § 657 Občianskeho zákonníka. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že takáto zmluva o pôžičke medzi nimi bola uzavretá, čo vyplynulo z rozsiahleho dokazovania súdom prvej inštancie - výpovedí strán sporu, svedkov, výpisu z účtu žalovaného 1/ a žalovanej 2/, realizáciou splátok od roku 2004 do roku 2012 (takmer 8 rokov), predajom

nehnuteľnosti za kúpnu cenu 5.380,- eur žalovanými, ktorá suma bola vyplatená na účet žalobcu atď., ktoré skutočnosti vyvrátili i tvrdenie žalovaného 1/ o tom, že zo strany žalobcu voči nemu sa malo jednať o dar. V konečnom dôsledku sám žalovaný 1/ potvrdil uzavretie zmluvy o pôžičke jednak vo svojej záverečnej reči ako i samotnom odvolaní a následných vyjadreniach. Žalobca tak uniesol dôkazné bremeno a preukázal existenciu právneho vzťahu medzi ním a žalovaným 1/ zo zmluvy o pôžičke. Pokiaľ išlo o vzťah medzi žalobcom a žalovanou 2/, z dôkazov predložených v spise a výpovedí strán sporu vrátane prehlásenia žalobcu, B. V. K., D. Q. K., H. K. zo dňa 07. apríla 2014, na ktoré žalovaný 1/ opakovane poukazoval, ako i zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 04. novembra 2004 súdu nevyplynulo, že účastníčkou zmluvy o pôžičke zo dňa 04. novembra 2004 bola i žalovaná 2/. Na tomto závere nič nezmenila ani skutočnosť, že sa o existencii pôžičky žalovaná 2/ dozvedela, že uvedenú pôžičku splácala, že mienila i uznať, resp. uznala svoj dlh voči žalobcovi, nakoľko to považovala za morálne, pričom nepretržite tvrdila, že účastníčkou zmluvy o pôžičke nebola. Žalobca tak dôkazné bremeno vo vzťahu k žalovanej 2/ a existenciu právneho vzťahu medzi ním a žalovanou 2/ zo zmluvy o pôžičke neuniesol. Žalovaný 1/ nie je subjektom civilného sporového konania, ktorého by sa dôkazné bremeno netýkalo, a preto pokiaľ chcel preukázať, že nešlo o uzavretie zmluvy o pôžičke, ale o darovaciu zmluvu, musel preukázať, že došlo k uzavretiu darovacej zmluvy v zmysle § 628 a nasl. Občianskeho zákonníka (základnou zásadou uzavretia darovacej zmluvy je, že darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a tento dar alebo sľub prijíma). Tieto podstatné náležitosti darovacej zmluvy medzi žalobcom ako darcom a žalovaným 1/ ako obdarovaným boli v konaní vyvrátené nielen tvrdením žalobcu a spoludlžníka V. K., prehlásením zo dňa 07. apríla 2014 ale i skutočnosťou, že osem rokov bola pôžička splácaná v zmysle dohody jej účastníkov. Odvolací súd zdôraznil, že z ustálenej judikatúry a súdnej praxe vyplýva, že ak vznikol za trvania manželstva dlh, z ktorého bol zaviazaný len jeden z manželov, ktorý uzavrel vlastným menom zmluvu o pôžičke a ak boli takto získané peniaze použité na kúpu určitej veci, t.j. bola za ne získaná určitá majetková hodnota, patrí aj táto hodnota za splnenia podstatných podmienok uvedených v § 143 Občianskeho zákonníka, a to bez ohľadu, či bola zmluva o pôžičke uzavretá platne, do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. K záväzku manžela, ktorý takto zadovážil peniaze a je povinný ich vrátiť (či už ako plnenie zo zmluvy o pôžičke, alebo ako bezdôvodné obohatenie), ktorý ich vynaložil v skutočnosti na spoločný majetok zo svojho, sa prihliadne pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ak si jeden z manželov požičiava od inej osoby peniaze a v zmluve o pôžičke vystupuje ako dlžník, je zo zmluvy o pôžičke zaviazaný a oprávnený len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel. Samotný záväzok jedného z manželov sa tak netransformuje na spoločný záväzok oboch manželov vo vzťahu k veriteľovi (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/28/2019). Odvolací súd zastal názor, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ daný nebol. Z týchto dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. vo veci samej vecne správny potvrdil. Ďalej sa odvolací súd zaoberal námietkami žalovaného 1/ proti výroku IV. o trovách konania, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobcovi voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V predmetnom spore aplikujúc zásadu úspechu (§ 255 CSP) s ohľadom na jeho výsledok, keď žalobe bolo vo vzťahu k žalovanému 1/ v celom rozsahu vyhovené, žalobcovi bez akýchkoľvek pochybností patrilo proti žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) v celom rozsahu, t. j. v rozsahu 100 %. Z týchto dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie i v napadnutom výroku IV. o trovách konania ako vecne správny potvrdil. Odvolanie žalobcu smerovalo i voči výroku I., ktorým bola vzájomná žaloba žalovaného 1/ proti žalobcovi vylúčená na samostatné konanie, z dôvodu, že sa netýkala žalovanej 2/ a nebolo o nej možné rozhodnúť. Odvolací súd odvolanie žalovaného 1/ voči výroku I., výroku III. a výroku V. odmietol s poukazom na § 386 písm. b/ CSP. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, podľa § 255 ods. 1 a podľa § 262 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní plne úspešný, bola priznaná proti žalovanému 1/ náhrada trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I. odvolacieho súdu) podal žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 420 písm. f/ a § 421 CSP. Namietal, že odvolací súd vo svojom odôvodnení vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu, čím vytvoril priestor na vydanie rozhodnutia, ktoré nemalo oporu vo vykonanom dokazovaní a v značnej miere sa priklonil na stranu žalovanej 2/. Pre dovolateľa bolo nepochopiteľné, z akých dôkazov súd prvého stupňa vychádzal pri rozhodovaní o nároku žalobcu a

z akého dôvodu nezaviazal k plneniu rovnako aj žalovanú 2/. Žalovaná 2/ mala vedomosť o poskytnutej pôžičke zo strany žalobcu, nijakým spôsobom nenamietala skutočnosť, že k dlhu pristúpila rovnako ako žalovaný 1/ a dlh uznala. Namietal zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu spočívajúci v tom, kedy v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že žalovaná 2/ mala vedomosť o existencii pôžičky medzi účastníkmi a následne aj o záväzku voči žalobcovi. Súd prvého stupňa sa nezaoberal predloženými listinnými dôkazmi zo strany ako žalobcu tak žalovaného 1/ a žalovanej 2/, ktoré odôvodňujú a preukazujú tvrdenia žalovaného 1/, že žalovaná 2/ bola zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke na strane dlžníka. Žalovaný 1/ sa v dovolaní vyjadruje predovšetkým k vzťahu medzi žalobcom a žalovanou 2/. Nevie prijať fakt, že z dôkazov predložených v spise a výpovedí strán sporu vrátane prehlásenia žalobcu, B. V. K., D. Q. K., H. K. zo dňa 07. apríla 2014, na ktoré žalovaný 1/ opakovane poukazoval, ako i zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 04. novembra 2004 nevyplynulo, že účastníčkou zmluvy o pôžičke zo dňa 04. novembra 2004 bola i žalovaná 2/. Žalovaný 1/ opätovne v dovolaní spomína písomne uznanie dlhu zo strany žalovanej 2/. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a zrušil rozsudok okresného aj krajského súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania právneho zastúpenia a navrhol odklad vykonateľnosti uznesenia (správne malo byť rozsudku) krajského súdu v zmysle § 444 ods. 1 CSP.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu žalovaného 1/ vyjadril a navrhol dovolanie odmietnuť podľa § 428 CSP alternatívne zamietnuť ako nedôvodné podľa § 448 CSP a žalovaného 1/ zaviazat' na náhradu trov konania v prospech žalobcu v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spisania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5.1. Posúdením návrhu dovolateľa o odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre vyhovieť návrhu v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je

výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo /113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcov 1/ a 2/, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k nej tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal, že odvolací súd vo svojom odôvodnení vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu, ktoré nemalo oporu vo vykonanom dokazovaní. Namietal zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu spočívajúci v tom, kedy v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že žalovaná 2/ mala vedomosť o existencii pôžičky medzi účastníkmi a následne aj o záväzku voči žalobcovi. Súd prvého stupňa sa podľa neho nezaoberal predloženými listinnými dôkazmi zo strany ako žalobcu tak žalovaného 1/ a žalovanej 2/, ktoré odôvodňujú a preukazujú tvrdenia žalovaného 1/, že žalovaná 2/ bola zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke na strane dlžníka.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, nie procesných strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999).

13.1. Dovolací súd konštatuje, že podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Najvyšší súd v súvislosti s námietkami dovolateľa týkajúcimi sa nedostatkov v procese zisťovania a hodnotenia skutkového stavu konštatuje, že dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle,

ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, v posudzovanom spore však dovolací súd takúto vadu nezistil.

13.2. Pokiaľ dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/86/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V preskúvanej veci však dovolanie na takýchto argumentoch nespočívalo.

14. Dovolateľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal, že v konaní odvolací súd vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu a nesprávne vyhodnotil predložené písomné dôkazy. K tomu dovolací súd uvádza, že kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Z uvedeného je zároveň zrejmé, že Civilný sporový poriadok strane konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnuť. Toto procesné oprávnenie žalovaný 1/ v danej veci aj využil (neboli mu odňaté).

15. Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalovaný 1/ uviedol v dovolaní. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia bližšie konkretizoval a objasnil dôvody, prečo na základe zistených skutočností žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť sumu 3.858,38 eur s príslušenstvom a žalovanej 2/ nie, a tak odvolací súd potvrdil správnosť prijatého záveru. Dovolací súd sa plne stotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie v danej veci vykonal rozsiahle dokazovanie vrátane výsluchu svedkov, vyhodnotil každý dôkaz jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedalo požiadavkám ustanovenia § 220 CSP. Námietky žalovaného 1/ uvedené v podanom odvolaní voči výroku II. boli totožné s námietkami uplatnenými pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne a vyčerpávajúco vysporiadal, preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil zistený skutkový stav súdom prvej inštancie, jeho právne posúdenie a v podrobnostiach na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v tomto rozsahu odkázal (v zmysle § 387 ods. 2 CSP).

16. Z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky zároveň vyplýva, že zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

17. K namietanej nepresvedčivosti rozhodnutí rozsudkov súdov nižších inštancií (nedostatočného odôvodnenia) dovolací súd poznamenáva, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre

záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Súd oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, uviedli z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali, a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovaného 1/ a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, že v konaní nebolo preukázané, že by zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke bola aj žalovaná 2/. Svedok V. K. uviedol, že v roku 2004 poskytol žalobca úver žalovanému 1/, pričom uviedol, že dohoda bola v tom, že ho bude splácať žalovaný 1/. Z výpovede svedka ďalej vyplynulo, že žalovaná 2/ sa dohody nezúčastnila a že na rokovaníach prítomná nebola. Tvrdenia žalovaného 1/, že manželka bola na rokovaníach prítomná takisto neboli nijak preukázané. Skutočnosť, že žalovaná 2/ nebola zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke, vyplývalo aj z doplnenia skutkových tvrdení žalobcu, že peniaze požičiaval iba žalovanému 1/, pričom jednania mali byť prítomný iba žalobca, žalovaný 1/ a ich spoločná mama, pričom uvedené je potvrdené aj tvrdeniami žalovanej 2/, že nebola prítomná dojednávania zmluvy. Záložnú zmluvu na zaistenie úveru poskytnutému žalobcovi uzavreli ako záložní dlžníci obaja žalovaní, nakoľko tá preukázala len to, že žalovaná 2/ o pôžičke vedela, ale nie že bola zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke uzavretej medzi žalobcom a žalovaným 1/. Postavenie žalovanej 2/ ako záložcu v uvedenej zmluve nebolo postavenie, na ktorého základe by jej vznikla povinnosť pôžičku splácať žalobcovi, ale záložnou zmluvou jej vznikla povinnosť len strpieť prípadný výkon záložného práva banka k predmetu zálohu. Čo sa týkalo tvrdenia o uznaní dlhu žalovanej 2/ vyplývajúce z listiny na čl. 42 spisu sp. zn. 26C/35/2015 tak v uvedenej listine žalovaná 2/ uviedla, že o tom, že žalovaný 1/ nahovoril žalobcu na zobrať úveru sa dozvedela až po čase a žeby s tým nesúhlasila, nakoľko už mali iné pomerne vysoké úvery. Tiež uviedla, že dlh uznáva, nakoľko to pokladá za morálne a správne. Uvedená listina takisto nepreukazuje, že by žalovaná 2/ bola zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke, nakoľko vôbec neuznáva dlh, čo do dôvodu, spôsobilého ju zaviazat', nakoľko nemožno uznať dlh niekoho iného než svoj (§ 558 Občianskeho zákonníka výslovne uvádza „svoj dlh“). Manželka v dohode vôbec neuviedla dôvod, že sa jednalo o jej pôžičku. Uvedené rovnako platilo aj pre list žalovanej 2/ žalobcovi zo dňa 28. februára 2016, kde výslovne uviedla, že pri dohode nebola. Nato, aby niekto hradil dlh iného je potrebné pristúpenie k záväzku, čo z tejto istiny nevyplyvalo. Manželka uznala dlh preto, že to pokladala za morálne a správne, ale nie z dôvodu že by sama bola zmluvnou stranou. Uvedené vôbec z listiny nevyplyvalo, práve naopak v nej konštatuje okolnosti z ktorých vyplývalo, že zmluvnou stranou nebola, keď uviedla, že o tom nevedela. Uvedené konanie žalovanej 2/ o morálnosti či správnosti uznať dlh nebolo nelogické, nakoľko peniaze mali byť použité na dostavbu domu žalovaných, teda aj manželka z poskytnutej pôžičky mala získať benefit v podobe dostavby domu a i keď nemala povinnosť hradit' dlh manžela nebola by vecne legitimovaná, bola by povinná v zmysle § 147 ods. 2 Občianskeho zákonníka strpieť uspokojenie dlhu manžela aj z jej majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Takisto ani to, že sa žalovaná 2/ podieľala na úhradách splátok žalobcovi nepreukazovalo, že je zmluvnou stranou, nakoľko išlo v zásade o niečo bežné, keď sa za života oboch manželov nerieši či hradím svoju pohľadávku alebo manželovu obzvlášť, ak napr. pôžička bola použitá na získanie spoločných vecí. To, že manželka nebola zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke a, že zmluvnou stranou dlžníkom bol žalovaný 1/ vyplývalo aj zo žalobných návrhov ako i prehlásenia žalobcu, V. K., H. K. a Q. K.. Kde na jednej strane žalobca a ostatné osoby v prehlásení uvádzajú, že suma 1 220.000,- Sk bola požičaná žalovanému 1/ a žalovanej 2/, avšak na splácanie sa mal ústne zaviazat' len žalovaný 1/, pričom logike zodpovedá taký priebeh, že ak skutočne mali byť požičané žalovanému 1/ spoločne so žalovanou 2/, teda že aj žalovaná 2/ bola zmluvnou stranou tak aj žalovaná 2/ by sa logicky zaviazala na uhrádzanie dlhu, nie len žalovaný 1/. Takisto ani to, že suma bola vyplatená na spoločný účet žalovaného a žalovanej nepreukazuje uzavretie zmluvy žalovanou 2/, nakoľko účet predstavoval iba platobné miesto a nehovorí o tom, kto bol zmluvnou stranou. V uvedenom prípade tak nebolo unesené dôkazné bremeno a teda nebolo preukázané, že zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke bola aj žalovaná 2/. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žiadať plnenie od niekoho možno iba za predpokladu existencie takéhoto záväzku voči tejto osobe (§ 494 Občianskeho zákonníka). V danej veci nebolo preukázané, že by žalovaná 2/ bola zmluvnou stranou zmluvy o pôžičke a takisto nepripadalo u nej do úvahy vznik záväzku uhradiť pôžičku zo zákona. Uzavretím zmluvy o pôžičke len jedným z manželov

nevznikol spoločný záväzok manželov, pretože nešlo o vybavovanie záležitosti týkajúcej sa spoločných vecí a z tohto dôvodu k takémuto právnomu úkonu nebol potrebný súhlas žalovanej 2/. Predmetná zmluva o pôžičke nepredstavovala dispozíciu so spoločnými finančnými prostriedkami žalovaného 1/ a žalovanej 2/, keďže touto zmluvou mali byť finančné prostriedky iba získané do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Zo zmluvy o pôžičke bol zaviazaný iba žalovaný 1/. Touto zmluvou o pôžičke boli peniaze, ktoré boli na základe zmluvy o pôžičke v hotovosti vyplatené žalovanému 1/, nadobudnuté do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a k platnosti tohto právneho úkonu nebol potrebný súhlas druhého manžela. Z takejto zmluvy bol zaviazaný len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel teda žalovaný 1/. Odvolací súd doplnil, že i v prípade preukázania, že finančné prostriedky zo zmluvy o pôžičke uzavretej medzi žalobcom a žalovaným 1/ boli použité na spoločný majetok žalovaných 1/, 2/, nebolo možné iba z tejto skutočnosti vyvodiť záväzok žalovanej 2/ vo vzťahu k žalobcovi bez preukázania existencie podstatných náležitostí týkajúcej sa zmluvy o pôžičke v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka. Samotná existencia zmluvy o pôžičke medzi žalobcom a žalovaným 1/ a prípadné použitie finančných prostriedkov na spoločný majetok žalovaných 1/ a 2/, nebol dôkazom o uzavretí zmluvy o pôžičke medzi žalobcom a žalovanou 2/. Pokiaľ žalovaný 1/ tvrdil, že v priebehu súdneho konania žalovaná 2/ uznala písomne i ústne nárok žalobcu čo do dôvodu i do výšky, a preto sa stala v zmysle § 533 Občianskeho zákonníka spoludlžníčkou, odvolací súd zdôraznil, že v danej veci k takémuto úkonu zo strany žalovanej 2/ nedošlo, táto od začiatku súdneho konania tvrdila, že účastníčkou zmluvy o pôžičke nebola a k zaplateniu, resp. k stanovisku, že dlh zaplatí, ju viedlo len morálne hľadisko.

18. Myšlienkový postup súdov je dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaný 1/ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasil a nestotožnil sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalovaný 1/ neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného 1/ v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

20. Ďalej dovolateľ namietal prípustnosť dovolania vyvodzujúc z ustanovenia § 421 CSP bez toho, aby uviedol právne posúdenie, ktoré pokladal za nesprávne, a v čom mala spočívať nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

21. Každé podanie (vrátane dovolania) posudzuje aj dovolací súd podľa jeho obsahu (Čl. 11 a § 124 CSP). Uplatnenie dovolacích dôvodov je plne v dispozícii strán konania. V danom prípade z obsahu podaného dovolania vyplýva, že žalovaný 1/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 CSP pre nesprávne právne posúdenie, ktoré vymedzil ako dovolací dôvod. V dovolaní dovolací dôvod podľa § 421 CSP nijak nekonkretizoval a ani z obsahu jeho dovolania nie je možné činiť záver akým konkrétnym nesprávnym právnym posúdením tiež nevymedzil presne, neuviedol konkrétne, či

prípustnosť dovolania uplatňuje podľa § 421 ods. 1 písm. a/ alebo § 421 ods. 1 písm. b/ alebo § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

22. Dôvodom pre odmietnutie dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP je skutočnosť, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP neboli splnené, keď žalovaný 1/ v dovolaní neoznačil ani jedno z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/, § 421 ods. 1 písm. b/ alebo § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, z ktorého odôvodňoval prípustnosť dovolania. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalovaným vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

23. So zreteľom na uvedené dovolací súd konštatuje, že prípustnosť dovolania žalovaného 1/ uplatneného podľa § 421 CSP v tejto časti odmietol v zmysle § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.